

МИЛАН МИЦИЋ

ЗАШТО ЈЕ ПОШТАР ПРЕСТАО ДА КУКУРИЧЕ

1.

Кога изабрати за поштара 1930. године у селу В. није било питање које би некога *ишанирало*. Знало се да би то могао бити само добровољац Васо Зеџ, не због презимена које је обезбеђивало брзину испоруке, већ зато што је у *Великом рати* био курир чувеног пуковника Владислава Аксентијевића.

Васо је био муња од човека. У рату знао је да преплива реку и однесе поруку; умео је да отрчи до строја и опомене војника који је кварио полетну војничку песму; у време боја, под кишом куршума, кад би која бугарска јединица јуришала више и жешће него што је у рату пристojно и дозвољено, да врати одбегле добровољачке коже које су већ на почетку рата сазнале да у њему постоји и сутрашњи дан.

2.

Васо је био омањи, црномањаст човек, значајних ушију на ситном лицу, мршуљав, лак као писмо. Као и сваки добар поштар имао је себи привржен корак што је знао када да пожури, када да успори, односно према околностима понашао се као добар, поштен зидни сат.

Васо је био човек реалан, знао је да процени људе и ситуације, био је радознала особа, али никада посута сном. У добровољце српске војске у Русији уписао се јер су се сви његови земљаци из Босне јављали. У рату је постао курир иако му то није била намера. Био је брз и снажљив човек, ведрога духа, познат у целом пуку, стизао је тамо где треба, а понекад и тамо где не треба.

3.

Сѣићи ће не ѿреба још је значајније, рођо мој, нећо сѣићи ће ѿреба тврдио је мудро Васо.

Тако је у доба борби на Добруци у септембру 1916. године залутао на положаје 36. бугарског козлодујског пука и три пута закукурикао као петао пред зору, што је био тајни знак ове бугарске јединице за повлачење, који је Васо некако препознао, што се претворило у безглаво бекство бугарске војске.

За овај подвиг Васо је добио *Обилића медаљу за храбросѣ* а његов надређени командант батаљона мајор Прокопијевић *Карађорђеву звезду са мачевима* иако мајор ниједном није знао закукурирати.

4.

Знак да *Васо ѿошѣар* долази пред неку кућу у селу В. било је кукурикање. Наравно то је изазивало узбуну међу петловима. У дворишту на сваких двадесет кокошака долазио је по један петао тако да је поштар знао колико бројну кокошију војску има свака кућа села В. А колико је кокошака толико може бити јаја па је Васо на понуду домаћице умео тачно да затражи да му испржи три, шест или дванаест јаја.

Само једном домаћица му је испекла двадесет јаја јер јој је уз писмо донео и неке новце од ујака Миле из Чизла у Минесоти.

5.

Два пута недељно Васо је из поште села Ц. у село В. доносио пошту. У село Ц. са две цркве, два торња, општином, општинским судом, петнаест кафана, тридесет и две трговине, и сто седамдесет и осам занатских радњи ишао је бициклом. У тек основаном насељу селу В. постојала су само три бицикла: угледног трговца и кафеџије Исе, сеоског учитеља Светислава Пурића из Чачка и свештеника јереја Жике Милинкова из Неузине. Четврти бицикл колонија В. набавила је из Румуније, која се налазила ту, близу села, да десет пута кукурикнеш и ето је.

6.

Једне ноћи тројица житеља села В., а имена им нећу помињати због њихових часних потомака, прошли су кроз кукурузе границу

нама суседне и пријатељске земље (а и сам *Краљ Ујединиџел* био је њихов зет) и ујутру се вратила у село са купљеним бициклом.

У Румунији радње раде цијеле ноћи, до ујутру објаснили су.

У хроници новог села није забележено да је један те ноћи у румунској радњи купио јуне (с ужетом), а други гуску. Трећи није купио ништа јер неко је морао да гура бицикл.

7.

Баш тим бициклом *Васо ѿоциџар* ишао је по пошту у село Ц. Успут, када би се враћао, набрао би у њиховим виноградима трешања, бостана, парадајза, паприке или на шта би већ наишао, да би, како прави пословни обичаји налажу, а то је чуо од добровољаца из Америке насељених у селу В. (мудри људи), обавио више послова на истом путовању.

На улазу у село чекала су га босонога и мусава колонистичка деца. Заједно би сели на ивицу *јамура*, из којих се копала земља за градњу кућа, и јели би трешње или бостан плуцкајући коштице у њу. Дете које би најдаље плунуло коштицу Васо је учио да кукуриче, седао га на руду поменутог бицикла и онда су заједно кукурикали селом.

Наравно то није било јутро, кад петлови кукуричу, али увек је била зора кад Васо поштар и дете кукурикну.

8.

Било је разних *ѿерииѿиѿија* у приватној повесници *Васе ѿоциџара*. Као кад је донео писмо Јеки жени Мићуна Рашете који је по досељавању у село В. *одмаѿлио* за Америку и девет година није се кући јавио. Писмо на Јекино име (Јелена Рашета) стигло је из Бразила. Јека, скоро обневидела од чекања вести од мужа, изљубила је Васу баш као да се Мићун лично вратио, а потом јој се лице затегло, смрачило као кад човек осети неку превару.

Оклен Бразил? Ђе је Бразил? узбуђено је питала Васу.

Бразил је једна држава рекао јој је Васо. *Не знам ђе се налази, ни каква чељад у њој живе. Али знам Јеко, ако ѿи је муж оѿиѿио у Америку, а јавља се из Бразила онда ѿи је он једна замаѿна бена. Ил је неки дуѿ у ѿиѿиѿању, ил нека бежанија од буваре, или ѿраво да ѿи речем, нека жемска ѿа ѿи бирај ѿиѿо ѿи је драѿо.*

После је учитељ Светислав Јеки објаснио да је *Бразил велика земља, да су ѿамо најлеѿше женскиње на свеѿу и збоѿ климе мноѿо воле да ходају ѿолуѿоле.*

А ѿи Јеко ѿодинама ни мараму не скидаѿи мудровао је Васо.

9.

У селу В. живело је десетак људи који су дошли на Солунски фронт у српску војску из Аргентине, где су пре тога радили на градњи луке у Буенос Ајресу или на великим латифундијама, у пампасима, у дубини земље око Розарија, Кордобе и Мендосе, на којима је пасло на десетине хиљада говеда.

За једнога од њих, Максима Богуту, из Црне Горе, шушкало се у селу да је у Буенос Ајресу пред *Велики рај* глумио у неколико немих филмова, јер говорило се да је био леп и наочит човек који се много допадао женама.

Године 1933. на адресу Максима Богуте стигла је већа количина аргентинског новца *песоса* или *песа*, како је он говорио. *Васо њошићар* уредно је отишао до њега, у кућу у улици *Зейска* бр. 9 и отворио дворишна врата направљена од летви и жице.

Сјићо њоздрав из Арђентине викнуо је Васо и кукурикнуо попут петлова из подунавске Бугарске.

Поштар је уредно исплатио Максима. Овај је пред њега изнео ракију, шунку и сир.

Никад Максиме у живоју нијесам видио љумца рекао је Васо. *Ајј, ти мени нешћо оглуми...*

10.

После представе која се одиграла у авлији Максима Богуте *Васо њошићар* месец дана није чуо на једно уво, а лево око му је било сасвим затворено. Исти месец ниједном није кукурикнуо.

Добио је њо кукуријеку говорили су зли језици у селу. *Није му њо козлогдијски њук да ља зајебава...*

11.

Писмо које је стигло у село 28. јула 1934. године узбуркало је његове становнике, који су још имали цыку утробе од тек минуле сеобе, али и околне општинске власти, жандармеријске станице, као и тајне редарственике што су мотрили на тај несигурни погранични крај из Великог Бечкерека.

Шћо њо њисмо ниси прво нама донео? питао га је тајни редарственик Гена Козловачки послат по овом случају у село В. *Нећо си њожурио да кукуричеш и њо у ценћуру села. У улици њоред цркве.*

Госћодине рекао му је снисходљиво Васо *од Вас нећу њражићи да бугеји љумац.*

12.

Угледни човек села В., одборник у општини Ц., члан Школског одбора, Здравко Илијић, добровољац из Русије, добио је писмо из Совјетског Савеза из села Илинке, са реке Амур, са Далеког истока, од рођеног брата којем нико у Босни, као ни у селу В., није знао право име, него је био познат као *Ћић Илијић*.

Ћић је у писму лепо описао да добро живи у селу Илинки, да се оженио девојком Асјом и има двоје деце сина Иљушку и ћерку Варјушку и позвао је брата да *дође на Амур, да заједно ђецају рибу, јер у Амuru, оћромној реци, има истоо Ѣаквих риба*. Питао је брата за здравље, за породицу, како се живи у Банату, како деца расту, *има ли леба и уз леба*.

13.

Госћодине рекао је *Васо Ѣоцићар* иследнику Гени Козловачком. *Ћић Илијић* био је добровољац, ко и ми, *ћрощо* је са нами Добруцу, био одликован, али је на *ћућу* кроз Сибир заједно са *јоци десейак* друћих *ћрицао* Козацима за новце.

Ћећов браћу Здравко са нами је *ћреко* Кореје и Индијској океана *дощо* на Солунски *вронћ*.

О браћу он до данаске ницића знао није.

Знаци ли ћи Зеци цића радици? унео му се у лице тајни редарственик.

Јесмо ли ми тебе само због презимена и великих ушију поставили за поштара?

14.

Поменути тајни редарственик, командант жандармеријске станице села Ц. Мате Главина, председник општине Ц. Ханс Бергер и председник Црквене општине села В. Мирко Зеленко покушавали су, три дана, у згради општине села Ц. да разбију бољшевичку шифру *доћи на Амур да заједно ђецамо рибу јер у Амuru, оћромној реци, има истоо Ѣаквих риба*.

15.

Изводи из тајног записника села Ц., 5. август 1934. године:

Председник општине села Ц. Ханс Бергер

Очићледно да су се у селу В. инфилћирали комунистћи и да је Ѣозив на заједничко ђецање рибе Ѣозив на комунистћички усћанак са средицићем у селу В.

Становници овог села још док је живело на Ферикином салању било је сумњиво.

Сви су јели само куљу, или како они кажу јуру или јаленју, и ипак јушем исхране афирмисали комунистички принцип једнакости.

Врло ојасни комунисти: јодмукли, сурови, сјремни на све.

Мате Главина, командир жандармеријске станице у селу Ц:

Носилац комунистичке акције у селу В. и веза с њом је јоштар Васо Зеџ. Поменути непрекидно кукуриче по селу и то у разним јоновима и на такав начин даје сигнале комунистичким пријатељима како и када да делују.

Често кукуриче и ван села, у јољу, виноградилима или на бенију канала.

Да ли је то његова вежба или обавештава комунисте скривене у кукурузу, жити или на гранама дрвећа.

Закључак: цифра је у кукурикању.

Предлој: јобити све јейлове у селу.

Додајмо накнадно: Можда и Васу јоштара.

Мирко Зеленко, председник црквене општине села В:

Божја воља створила је ово село. Писмо је доспело до њега из дубине Азије. Дошло је у кућу јоред цркве.

Закључак:

Васо јоштар није крив, јейлови нису криви, а ни јура коју смо јојели.

Гена Козловачки, тајни редарственик, Велики Бечкерек:

Слабо сје ми од јомоћи. Комунистичка цифра је јецање рибе у огромној реци. Река је цео свеј, а јецање рибе освајање власити.

Наређење:

1. Под присмотру ставити Здравка Илијића.
 2. Под присмотру два жандарма ставити канал поред села В. и пописати све особе које пецају рибу. (И навести шта су упецали.)
 3. Забранити на годину дана Васи Зеџу да кукуриче.
 4. Истражити зашто ми је исти Васо Зеџ тајанствено рекао (тихим гласом): Ја од Вас нећу тражити да будете глумац.
 5. Забранити, до даљњег, становништву села да једе куљу, пуру или паленту, или све троје.
- Додато: Привремена мера. Скинути је кад добро огладне.

Вест о убиству југословенског краља Александра Првог Карађорђевића 9. октобра 1934. године у село В. донео је Васо јоштар.

Није кукурикнуо. Носио је кошуљу што ћути и мрк поглед којем пристаје глувоћа.

Октобар је био 1934. године. Све се смрзло. Живот се није ни шуњао селом В.

Добровољци су се скупљали у групе, ћутали и пушили.

Корачали су изношеним кораком.

Фигуре су им биле нахерене.

И досада нас је мало било у овом животињу.

Од сада нас неће бити ни толико прорекао је Васо.

17.

Неће нама више носити пошту Зец шито кукуриче полетно је са бине Задружној дома села В. на Скупу радној народа 21. новембра 1946. године повикао омладинац Радиша Пјановић.

Неће спремно је прихватила маса радног народа села В.

Доле солунаши! Доле добровољци! Доле зечија пошта!

18.

Тако је са места поштара у селу В. смењен Васо Зец. Никада више у селу није кукурикнуо.

Свако доба има своје кукуријекање кажу да је једном приликом мудро рекао.

Ја сам своје одкукуријекао.

Саде штедим јрло, штедим језик. Таки јройиси.

Зато сам захвалан Тити.

Не могу ни у Бугарској кукуријекат.

Кукурјечем кући, у авлији приватно, али тако да сем мене и кокошака нико не чује.

Ни петлови.